

De watermolen werkt niet goed of de dorpelingen van Westbroek grijpen in (1660)

Utrechts Archief, toegang 241 [fam. Van Reede] inv. nr. 14. 'Instructie voor het stellen, doen gaan en onderhouden van de watermolen te Westbroek', opgemaakt door schout en gerecht van Westbroek, voor Johan Casembroot, heer van Rhijnestein, 1660

Memorie ofte corte instructie by schout en gerechte van Westbroeck overgelevert nopens t stellen, gaen en onderhouden vanden watermolen in Westbroeck,

Dienende tot onderrichtinge vanden Wel Ed[ele] heere van Rhijnesteyn etc.

Eerstelyck dat h[e]r[e]n Van Royen, Van Derk en andere de molen hebben doen stellen, onderhouden, repareren, ende vermaken, oock den omslagh gedaen, en alleen geregeert buyten consent vande remonstranten in desen,

Dat 't schep-radt te vorens twee voeten nu in een quartier leger[lager] gong als 't tegenwoordich gaet als wanneer 't noch al te hooch was om genoegsaem water uyt te werpen,

Sulx dat t selve schepradt nootsakel[yk] int geheel vernieut, so veel lager gestelt, de schoppen langer gemaect ten minste als voren, inde breette als die nu sijn, dat met geen repareren vermaect worden als gelapt werck, sullende blijven dat slooff [ijzeren ring] , daer al 't werck op rust, op een hant breet na, is doorgehouwen, daerdoor bij storm groote schade vallen kan, daerop moet worden specialijck acht genomen [worden].

Welck vernieuwen ende lager stellen vant schepradt als boven, soo dra als mogel[yk] dient gedaen, overmits by hooch water de ingelanden gantsch geen water bijna quijt worden, ende daerdoor op dese tijt uyttermate groote schade lyden souden.

Dat de uutwateringe ende den uijtschut genoegsaem is en niet en behoeft vernieut ofte verbeterd, volgens de schouwinge daarvan voor desen gemaect, sijnde al 't mancqument alleen aen 't uytwerpen van de molen.

Welck besichtigen ende visiteren vande molen ende 't oordeel van t lager stellen ende vernieuwen van 't schepradt niet alleen is geschiet bij t gerecht van Westbroeck, maer oock in presentie vande onderbenoemde ingesetenen, ingelanden en geïnteresseerden [...] met eenparige stemmen [werd vastgesteld]

Vande welke oock altijts de toestemminge vant verstellen, vermaken ende ommeslaen vande molen behoort affgeëist te worden voor t beginnen ende volbrengen van dien sijn Adriaen Willems. Ingelande, willende t dorp voorstaen ende daer iegens seggen bij den molenmaker, tegens alle billickheijt qualijck bejegt.

Al 't welck de remonstranten U Ed[ele] tegemoet voeren, om in t toecomende daer op gelet ende behooren ordre gestelt te worden'. Ondertekend door [notaris] J. Zwaerdecroon

Presentibus Jan Cornelis, schout; Lubbert Ariss. schepen; Willen Janss, schepen; Jan Engbertse, schepen; Jacob Henricss.; Gooris Corneliss.; Aris Willem de Jongh; Henr[ick] Cornelis Loeren; Henr[ick] Jacob Lucassen; Reyer Willems.; Cornelis Jacobss. Bosch; Aert Claessen; Govert Janss.; Tys Gerritsen.; Gysbert Jurriaensen; Dirck Gerritsen Verhoeff; Joost Cornelissen; Govert Jurriaensen.

Memorie ofter coctus Jure
stentive by segont is beedigt
van Westbeodch ondergele,
veet noy. + stells, gadu
end ondergonden vandur
Waternolts in Westbeodch
diendur tot onderstingw
van w. l. d. G. d. van
Rhyndt beyu y

De steelych dat G. van Royen, van Dorch
in'andere, de molts hebbis doch stelden
ondergonden, reparer, die smaker, oock
die om slaef gedaes, en allen greegert
bmyten consent van edmonstreants in dies,
Dat t' schep-radt te boord twise Vooten
min es quartier leydr gong alb t' wagen
woerdig gaet, alb wanner t' wof alle
goet waf om genoechsam wader nyt
te wipen,

Julc dat t' selow, segpradt noot sake
int geseel smient, so wael ^{lagen} geseelt,
de schoppen langer gemadet tis minst
alb worden, in breette alb die in sijn, dat
met gels repareren kan smadet worden
alb gelapt woeck sullenende bliwden,

Dat de slooff, daer al t' woeck op en t'
op es zant beert na, id doorgelhouwen
daer door bij stoem groete schade wallis
kan, daer op moet worden specialijck
aest genomen,

Wierck smienten en lagen stells van
t' schep-radt alb worden, soo dra alb mogel
diendt gedaes, oedmit by goet wader
ingelanden gantse gels wader by na
quijt worden, en daer door op des t' t'
intheemate groete schade lyden souden.

Dat de Wateringen in den niftsegt-
genodeffanen is, dat niet is befoert smidit
ofte vbetet, volgend de sekon-orige-
vader van voor dese gemadet, sijn al-
t manquement alles als t niftsege
van molen,

Welck' besichtiges t wifitens van molen
t'voordels van t eger stels t smidit
niet van t segevad niet alles is geseget
bij t beedert van westbroeck, maer oock
in putiel van onder benoemde ingesketens
ingelanden in gemitreffedes rijk-
met eenparige stemmen

Van welck' oock althit de toestemminge
van t stellen smaken, en tommslade
van molen befoert affgeijst te wordes
voor t beginnes t volbrengen vanden
sijn Rodrian Willem ingelande, willen
toep vorefaen in daer ingent sege
bij die molenmaker, tegens alle billich-
heit qualijck beiegent

Al t welck' de remonstanten n' id: te
gemont worden, om in t toekomens daer op
gelet en befoert oede gestelt te
worden

Concon gnet die n' s' martij 1660
Ter ordonnan als borden

- Antibz Jan Corn sege
- Libbet dery sege
- willen Jan sege
- kerk loyets sege
- Corn Jan sege
- Jan enstet sege
- Jacob Benier
- Goort Corn. luy
- deus willen de Jonge
- genel van Louwre
- genel Jacob Lucard
- royer willen
- Corn Jacobus Dofe
- diert elad
- royer Jan
- zyt genit
- cyfbit furriad
- duck gertus seoff
- foost Cornilij
- conet furriad

Zwaerdecroon
H. B. S.